

MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Participatívna tvorba Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky 2022 – 2030

Martina Štěrbová a kol.

LESY PRE SPOLOČNOSŤ
Národný lesnícky program Slovenskej republiky
2022 – 2030

Potreba stratégie pre TUOL

NLP SR predstavuje základný lesnícko-politický dokument, dôležitý nástroj na zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, medzirezortnej spolupráce a plnenia medzinárodných záväzkov súvisiacich s lesmi a LH.

- NLP SR je viaczorotným nástrojom lesníckej politiky pre plánovanie, realizáciu, financovanie, monitorovanie a hodnotenie
- NLP SR prispieva k plneniu záväzkov na medzinárodnej úrovni
- Pojem národného lesníckeho programu je medzinárodne ukotvený a široko uznaný.
- Je nevyhnutné a potrebné zabezpečiť rozvoj LH v čase zvýšeného záujmu spoločnosti o lesy a dianie v nich - nutnosť niektorých zmien v procese prípravy lesníckej politiky a jej realizácii v praxi

Predbežná vízia NLP 2022 – 2030

Riadenie lesov a lesného hospodárstva založené na včasných a presných informáciách, interdisciplinárnom prístupe a účasti zainteresovaných strán na všetkých úrovniach zabezpečí zachovanie biodiverzity, trvalo udržateľný rozvoj a kvalitu života obyvateľstva.

Organizácia a harmonogram tvorby stratégie

Proces tvorby NLP sa riadi materiálom „*Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií*“, ktorý bol prijatý uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26.4.2017.

Riešenie predĺžené do decembra 2022 – prijaté opatrenia v dôsledku šírenia vírusu COVID19

Popis aktivity/ fázy prípravy	Obdobie
Predloženie vstupnej správy do vedenia MPRV SR	december 2019
Fáza 2 – Nastavenie projektu vypracovania stratégie	január 2020
Fáza 3 – Analytická a prognostická časť	február – marec 2020
Fáza 4 – Stanovenie strategického smerovania, priorít a variantov strategických cieľov	
Fáza 5 – Vlastné rozpracovanie stratégie	apríl – september 2020
Fáza 6 – Nastavenie implementácie, financovania a vyhodnocovanie stratégie	
Fáza 7 (1) – Schvaľovanie stratégie (porada vedenia MPRV SR)	október 2020
Fáza 7 (2) – Schvaľovanie stratégie (vláda SR)	november – december 2020

* detailný popis jednotlivých fáz procesu tvorby stratégie vo Vstupnej správe od str. 65

Proces tvorby verejnej politiky s účasťou verejnosti

6 základných krokov:

1. Rozhodnutie o participatívnej tvorbe verejnej politiky o tom, akú rolu má mať verejnosť (zainteresovaní a občania) na kontinuu od informovania cez účasť v argumentáciách, podieľanie sa na podobe rozhodnutia, až po prípadnú účasť na realizácii prijatého rozhodnutia.

2. Príprava:

2.1. Identifikovanie zainteresovaných aktérov

2.2. Identifikovanie tém problémov, ktoré má verejná politika riešiť, ako aj argumentácií pre možné alternatívy riešenia

2.3. Identifikovanie záujmov zainteresovaných a možných konfliktov medzi týmito záujmami

2.4. Návrh dizajnu procesu

3. Priebeh - participačné aktivity:

3.1. Informačná kampaň: šírenie informácií o procese tvorby a obsahu verejnej politiky

3.2. Dialóg so zainteresovanými aktérmi a verejnosťou

3.3. Spracovanie výstupov participatívneho procesu (napr. správy o tom, čo k danej problematike hovoria občania)

4. Rozhodnutie o výslednej podobe verejnej politiky (rozhodnutie o zahrnutí výsledkov do tvorby politiky) a formulovanie záväzkov

5. Informovanie najmä zúčastnenej verejnosti o použití výstupov z participatívneho procesu

6. Evaluácia procesu tvorby politiky

Rozhodnutie o participatívneho tvorbe NLP

Inšpirácia v zahraničí

Fínsko, Rakúsko, Veľká Británia – Škótsko¹

Nedávno prijali alebo aktualizovali svoje národné lesnícke programy založené na spolupráci zainteresovaných strán

Účasť verejnosti na lesníckej politike – participácia v lesníckej politike – vychádza zo všeobecného záujmu rôznych skupín v spoločnosti na využívaní a ochrane lesa. Účasť verejnosti na lesníckej politike sa definuje ako **rôzne formy priameho zapojenia občanov, individuálne alebo pomocou organizovaných skupín, do výmeny informácií, vyjadrovania názorov a zdôrazňovania záujmov, majúci potenciálny vplyv na rozhodovanie a výsledkoch riešenia špecifických lesníckych problémov.** Vychádza z podstaty záujmu spoločnosti o multifunkčné a trvalo udržateľné lesné hospodárstvo. Kvalita každej verejnej politiky môže závisieť od zabezpečenia rôznej úrovne participácie v priebehu rôznych fáz politického cyklu, od začiatku jej tvorby cez implementáciu až po jej hodnotenie. Dobrá participácia má potenciál vytvárať väčšiu dôveru v konečný výsledok politiky a v inštitúcie, ktoré politiku tvoria.²

¹ *podrobnejšie informácie - Porovnávací analýza v medzinárodnom kontexte vo Vstupnej správe od str. 57*

² *viac o participácii – kapitola „14 Participácia v lesníckej politike“ v učebnici Lesnícka politika (Šálka a kol., 2017)*

Štyri úrovne participácie verejnosti

- Scenár 1:** Verejnosť je informovaná o tvorbe verejnej politiky
- Scenár 2:** Verejnosť sa zúčastňuje na diskusii o alternatívach verejnej politiky
- Scenár 3:** Verejnosť sa zúčastňuje na rozhodovaní o verejnej politike
- Scenár 4:** Verejnosť sa podieľa na dosahovaní dohody o prioritách verejnej politiky ako aj na jej realizácii

Štyri úrovne participácie verejnosti

V prípade tvorby NLP SR 2022 – 2030 bola zvolená úroveň participácie, ktorá znamená **pozvanie zainteresovaných aktérov do diskusie a výmeny argumentov vo vzťahu k zamýšľanej verejnej politike** (bližšie informácie v [Pravidlách zapájania verejnosti do tvorby verejných politík, 2014](#)). Zainteresovaná verejnosť pri tejto úrovni participácie aktívne vstupovala do tvorby verejnej politiky a podieľala sa na formulovaní požiadaviek a ich zdôvodnení v rámci tvorby NLP SR 2022 – 2030. Zvolená úroveň participácie nepredpokladala, že zainteresovaní aktéri a verejnosť budú priamo rozhodovať o výslednej stratégii. Rozhodovacia právomoc bola rezervovaná Riadiacemu výboru, resp. ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a vláde SR.

Pri tvorbe NLP 2022 – 2030 mala zainteresovaná verejnosť k dispozícii nasledovné možnosti zapojenia:

- členstvo v Rade pre tvorbu NLP,
- členstvo v Tematických výboroch Rady pre tvorbu NLP a
- účasť na stretnutí s odbornou verejnosťou.

Príprava - prehľad zainteresovaných strán

Ústredné orgány štátnej správy:

- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo financií SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
- Ministerstvo hospodárstva SR
- Ministerstvo vnútra SR Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR
- Ministerstvo obrany SR

Štátne podniky lesného hospodárstva:

- LESY Slovenskej republiky, štátny podnik
- Vojenské lesy a majetky SR, štátny podnik
- Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik

Organizácie združujúce neštátnych vlastníkov lesov:

- Únia regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska
- Združenie obecných lesov SR

Stavovské organizácie:

- Slovenská lesnícka komora
- Slovenská poľovnícka komora

Príspevkové odborné organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MPRV SR:

- Národné lesnícke centrum
- ŠTÁTNE LESY TATRANSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU TATRANSKÁ LOMNICA

Príspevkové odborné organizácie v pôsobnosti MŽP SR:

- Slovenská agentúra životného prostredia
- Štátna ochrana prírody SR
- Slovenský hydrometeorologický ústav

Zástupcovia vedecko-výskumnej obce:

- Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav
- Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied
- Slovenská akadémia vied – Ústav ekológie lesa
- Výskumný ústav papiera a celulózy
- NPPC – Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva

Akademická obec:

- Technická univerzita vo Zvolene
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Prehľad zainteresovaných strán

Mimovládne organizácie a občianske združenia:

- PEFC Slovensko
- WWF Slovensko
- Pro Silva Slovensko
- Lesoochranárske zoskupenie VLK
- Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti

Zástupcovia priemyslu:

- Zväz spracovateľov dreva SR
- Slovenský zväz výrobcov tepla
- Zväz celulózo-papierenského priemyslu SR

Zamestnávateľské zväzy:

- Republiková únia zamestnávateľov
- Združenie zamestnávateľov lesného hospodárstva na Slovensku

Zástupcovia vyhotovovateľov programov starostlivosti o lesy:

- Spolok taxátorov Slovenska

Zástupcovia vodohospodárov:

- SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik
- Asociácia vodárenských spoločností

Samospráva:

- Združenie miest a obcí Slovenska

Štátna správa lesného hospodárstva a poľovníctva:

- Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Prešov, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Bratislava, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Trnava, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Trenčín, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov

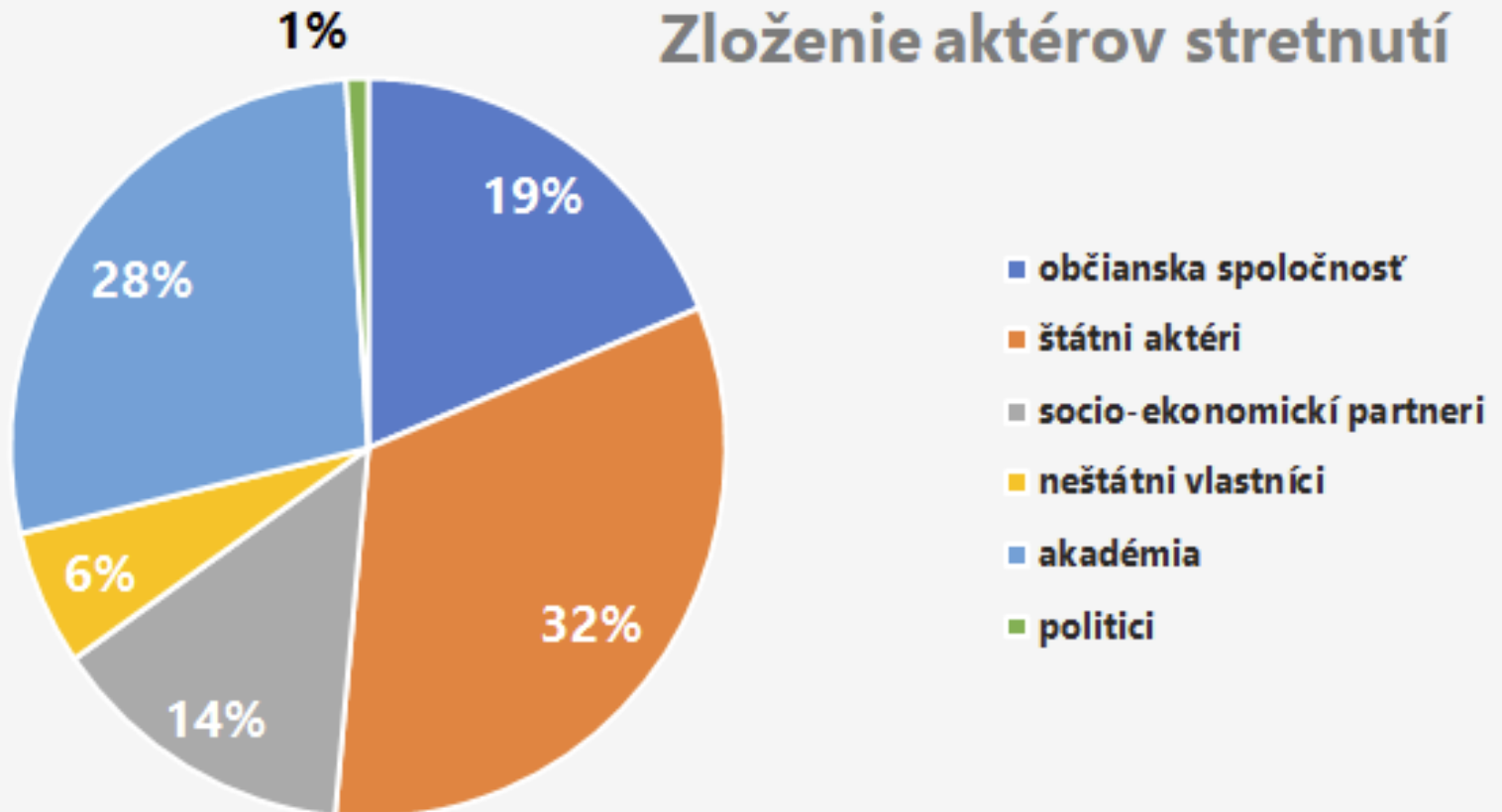
Odborové zväzy:

- Konfederácia odborových zväzov SR Odborový zväz Drevo Lesy Voda

Prehľad zainteresovaných strán

Zloženie aktérov stretnutí

Príprava – dizajn participatívneho procesu

Riadiaci výbor

Tím pre tvorbu stratégie: Pracovné skupiny

Rada pre tvorbu NLP SR: „Okrúhly stôl“

Tematické výbory Rady pre tvorbu NLP

Stretnutie s odbornou verejnosťou

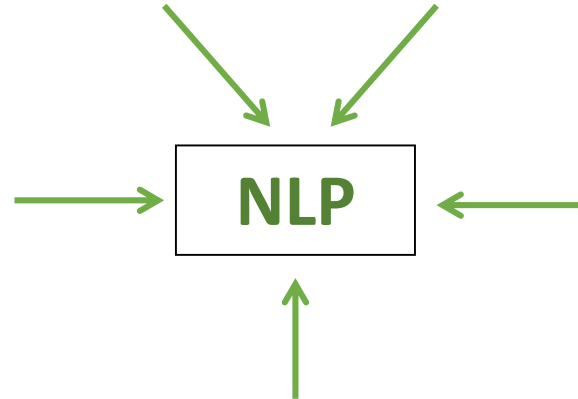
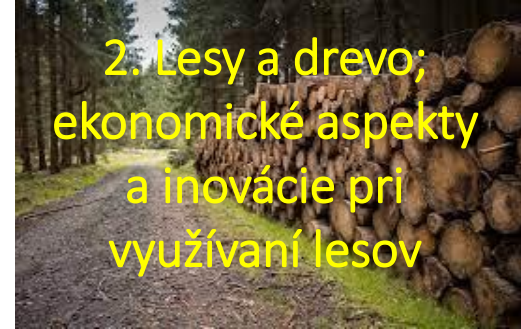
- Odborné stanoviská a analýzy pre tvorbu NLP
- Spracovanie podkladov a dokumentov
- Návrh úprav v NLP odborného charakteru
- Vypracovanie pracovných materiálov na zasadnutia Rady a Riadiaceho výboru
- Spracovanie pripomienok a dopracovanie návrhu NLP

- Diskusia o problémoch lesov a LH SR a s ním súvisiacich odvetví
- Identifikácia hlavných problém lesov a LH SR
- Rokovania o materiáloch a návrhoch, ktoré pripravil tím pre tvorbu stratégie
- Identifikácie strategických cieľov a priorít stratégie
- Prezentácia záujmov, návrhov a stanovísk strategického charakteru
- Príspevok ku koordinácii rôznych stratégií a koncepcií týkajúcich sa problematiky lesov a LH SR
- Formulácia odporúčaní pre Riadiaci výbor pre tvorbu NLP

Štatút Rady pre tvorbu NLP a štatúty riadiaceho výboru a pracovnej skupiny rokovací poriadok definuje čiastka 30 Vestníka MPRV SR z 20.12.2019

Tematické výbory Rady pre tvorbu NLP 2022 – 2030

Vedenie participatívneho procesu

Špecifikácia aktivít:

Príprava participatívneho procesu a participačných aktivít

Návrh dizajnu participatívneho procesu a participačných aktivít

Facilitácia stretnutí Rady pre tvorbu NLP

Administratívna príprava a zápisy zo stretnutí Rady

Facilitovanie stretnutí Rady

Spracovanie výstupov zo stretnutí Rady

Facilitácia stretnutí pracovných skupín Rady pre tvorbu NLP

Administratívna príprava a zápisy zo stretnutí pracovných skupín Rady

Facilitovanie stretnutí pracovných skupín Rady

Spracovanie výstupov zo stretnutí pracovných skupín Rady

Facilitácia dialógu so zainteresovanými aktérmi v regiónoch

Identifikácia kľúčových aktérov v regiónoch

Administratívna príprava a zápisy z regionálnych workshopov

Facilitovanie stretnutí regionálnych workshopov

Spracovanie výstupov z regionálnych workshopov

Spracovanie výsledkov participačných aktivít

Vyhodnotenie participatívneho procesu

**Organizácia celého
participatívneho
procesu
profesionálnym
prístupom využitím
služieb FACILITÁTORA**

***Odborník vo vedení
komunikácie, ktorý
umožňuje skupinám a
inštitúciám pracovať
efektívnejšie a dosiahnuť
lepšiu súčinnosť.***

Priebeh participačných aktivít

Informačná kampaň: šírenie informácií o procese tvorby a obsahu verejnej politiky

- Spustenie webovej stránky <http://nlp.nlcsk.org/index.php>
- Oficiálne webové sídla a stránky MPRV SR a NLC na sociálnych sieťach

Dialóg so zainteresovanými aktérmi a verejnosťou

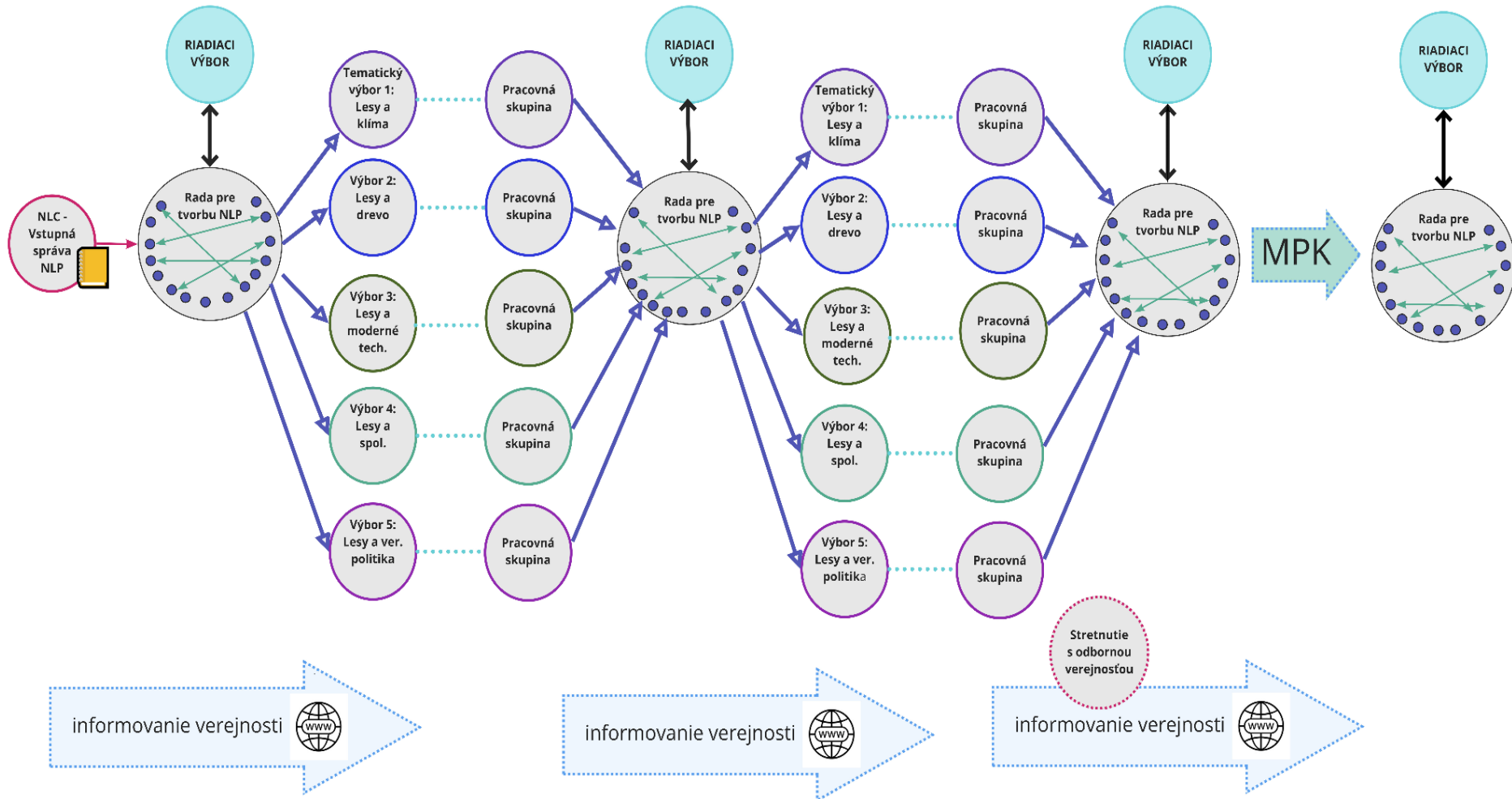
- 3x5 stretnutí Tematických výborov (1. Lesy a klíma; 2. Lesy a drevo; 3. Lesy a moderné technológie; 4. Lesy a spoločnosť; 5. Lesy a verejná politika)
- 3 stretnutia Rady pre tvorbu NLP SR 2022 – 2030
- 1 stretnutie s odbornou verejnosťou
- Sumár: 19 stretnutí so zainteresovanými aktérmi, ktorých sa spolu zúčastnilo 105 aktérov, väčšina z nich sa zúčastnila troch až piatich stretnutí

Spracovanie výstupov participatívneho procesu

- Zápisy z každého stretnutia uverejňované na webovej stránke
- Správa z participatívneho procesu vypracovaná facilitátorom

Schéma participačných aktivít

Rozhodnutie o výslednej podobe verejnej politiky (rozhodnutie o zahrnutí výsledkov do tvorby politiky) a formulovanie záväzkov

- vnútorné pripomienkové konanie,
- porada vedenia MPRV SR,
- proces medzirezortného pripomienkového konania (MPK),
- proces SEA,
- rokovanie vlády SR,
- schválenie NLP SR 2022 - 2030.

Informovanie verejnosti o výslednej politike

Súčasťou dizajnu procesu by malo byť aj informovanie stakeholderov a verejnosti o výslednej podobe schválenej verejnej politiky a jej plánovanej realizácii. Na to je možné použiť rovnaké komunikačné prostriedky ako v predchádzajúcich krokoch procesu (internet, verejnoprávne médiá, tlačové konferencie).

Evaluácia procesu tvorby politiky

Reflexia celého procesu tvorby verejnej politiky a informačnej kampane. Môže byť využitá aj pre komunikáciu s vonkajším prostredím, pre skvalitnenie komunikácie s verejnosťou. V budúcnosti tiež môže poslúžiť ako argumentačný nástroj pre alokáciu finančných, personálnych a inštitucionálnych zdrojov na pokrytie nákladov nevyhnutných pre participačné procesy.

Ďakujem za pozornosť.

Ing. Martina Šterbová, PhD.^{1,2}; Ing. Ladislav Kulla, PhD.¹;
Ing. Miroslav Kovalčík, PhD.¹; Ing. Ján Merganič, PhD.³;
Ing. Zuzana Sarvašová, PhD.¹; prof. Dr. Ing. Jaroslav Šálka²

¹Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav;

²Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva;

³Katedra lesnej ťažby, logistiky a meliorácií, Lesnícka fakulta Technickej univerzity vo Zvolene

Tel: + 421 45/5 314 315

Mobil: + 421 917 985 495

E-mail: martina.sterbova@nlcsk.org

LESY PRE SPOLOČNOSŤ

Národný lesnícky program Slovenskej republiky
2022 – 2030

